

Förstudien Vision och Handling

-delrapport och tankar om slutförändringen

2017-01-18

Vi har nu kommit såpass långt i genomgång av gammalt material och samtal med byar, tjänstemän och politiker att vi kan se intressanta mönster. Det har också formulerats flera viktiga frågor utöver de som vi startade med i förstudien. På det hela taget ser vi att det som kommer fram kan innebära stora möjligheter att stärka politiskt engagemang, lokalt engagemang och arbete med hållbarhet (socialt, ekonomiskt och ekologiskt). I förstudien ingår en workshop som vi föreslår läggs den 6 maj för att gemensamt testa arbetssätt och dra slutsatser från detta. Workshopen kommer inte att störa det pågående skolprojektet eller arbete med ÖP. Vår förhoppning och ambition är att den istället ska ge verktyg och förhållningssätt som kan stärka och fördjupa dessa processer. Hela förstudien ska redovisas i oktober 2017, därefter får man ta ställning till hur man vill använda sig av resultatet.

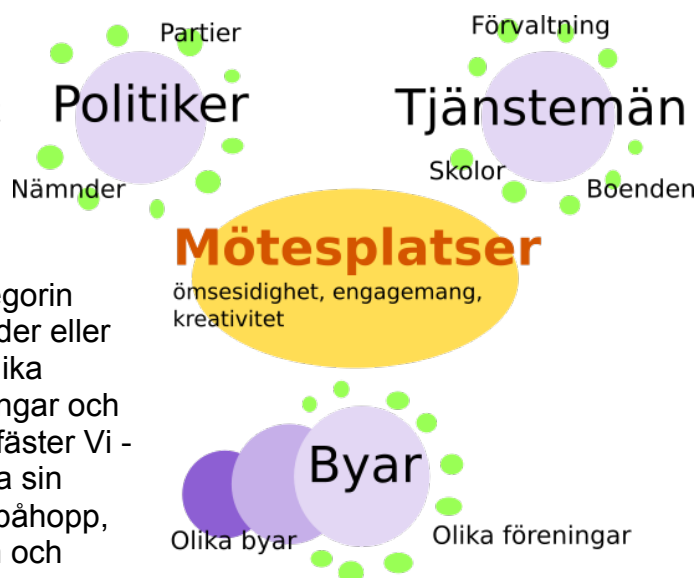
Fokus

Vi har haft fokus på tre kategorier i kommunen; byinvånare, politiker och tjänstemän. I våra samtal har vi pratat om hur det var då (20 år sedan), hur det blev, hur det är nu och hur det borde vara (då, nu, sedan). Mycket (det mesta?) av det som framkommer rör ett antal mönster som är gemensamma, men sett från respektive perspektiv. Det finns mycket som är positivt i Svenljunga kommun både då och nu, men det finns också mycket som kan förbättras och bidra till kommunens utveckling (som i alla kommuner).

Vi-De

Det mest genomgående, och ett allt underliggande tema, är Vi - De. Detta mönster beskrivs som ett hinder och något som man vill komma förbi i alla de tre kategorierna. Man upplever det som om man har mycket att vinna om man kan skapa ett Vi där man kan samverka bättre. Detta mönster kan även skönjas inom kategorin politiker; mellan olika partier, mellan nämnder eller koalitioner. Likadant finns Vi - De mellan olika förvaltningar respektive mellan olika föreningar och grupperingar ute i byarna. Känslor som befäster Vi - De kan vara misstro och rädsla som kan ha sin upprinnelse i tidigare olösta konflikter och påhopp, men kanske framförallt på behov av möten och verklig dialog.

I Svenljunga tycks finnas ett gott exempel på då man till stor del har lyckats att skapa ett vi; nämligen i förhållande till de flyktingar (och även kommunplacerade) som har kommit i stort antal. Dessutom har man i Svenljunga i hög utsträckning lyckats med att överbygga detta "nya" Vi - De. Vi har i flera sammanhang fått beskrivet för oss hur dessa nya invånare i kommunen dessutom har bidragit till förhöjt engagemang, inspiration och nya aktiviteter både politiskt och lokalt i byar.

Mötesplatser

Mötesplatser lyfts fram som centralt i sammanhanget. Det är lika nödvändigt som det är ett slitet begrepp. Avgörande för om det blir en tomt klingande klyscha eller ett vitalt nav, är förstås om där sker några verkliga möten. Vid verkliga möten möts man som jämlikar och är öppna för varandras olikheter. Det sker en dialog och ett lyssnande till varandra. Kanske var just detta det viktigaste som skedde under Agenda 21- arbetet. Detta var också en önskan som framkom då och som har framkommit vid samtalen i förstudien. Det är genom mötesplatserna som mönstret Vi-De kan brytas och samverkan uppstå som leder till att visioner genomförs. Där mötesplatserna fungerar i exempelvis byarna ses också kreativitet och samverkan.

Även tjänstemän har efterfrågat en större samverkan och helhetssyn inom kommunen och mellan förvaltningar så att man kan bemöta idéer, visioner och kreativitet från invånare, föreningar, företag och byalag på ett bättre sätt.

Byalagen

Vi har pratat med personer från fem byar och mött samtliga byalag vid kommunens byalagsträff. Den by som hittills har utmärkt sig särskilt är Håcksvik när det gäller aktivitet och engagemang. Här finns mötesplatser samt förhållningssätt som ger ett kreativt och öppet klimat som leder till samverkan och att visioner omsätts i handling. Bylaget fungerar som en paraplyorganisation för byns föreningar och företag vilket är ovanligt. Tecken på att det fungerar bra är att man köpt ett hyresbolag där man lyckats renovera och fylla alla lägenheter. Man har inflyttning trots att här inte finns några kommunplacerade invandrade eller flyktingboenden. Det finns också en aktiv ungdomssektion i bylaget. Håcksviksrevyn genererar pengar som delas ut till verksamheter i byn. Det finns alltså ett starkt engagemang som är en stor möjlighet för den lokala och kommunala utvecklingen samtidigt som det utmanar politiken och kommunal organisation. Bylaget vill vara öppet mot omvärlden och helheten i kommunen och vill ha en bättre dialog med politiken. De vill också gärna arrangera en workshop som ingår i förstudien och bjuda in politiker och tjänstemän till denna.

Viktiga frågor

Flera viktiga frågor har formulerats vid de olika möten vi haft. En viktig fråga som formulerats av byalag är; hur kan vi långsiktigt behålla ett starkt lokalt engagemang? En annan fråga som formulerats av politiker är; hur behåller vi ett starkt politiskt engagemang (tillsammans med det lokala engagemanget)? Ytterligare en central fråga från politiker, tjänstemän och byrepresentanter har varit hur vi går från ett Vi - De till ett Vi där vi kan samverka bättre och skapa ett mer kreativt klimat? Ett önskemål är även en större helhetssyn och att planer och program ska samverka och stödja varandra till en levande helhet.

Dessa frågor är inte bara aktuella för Svenljunga kommun utan är centrala i alla kommuner och samhällen både nationellt och globalt. De är också grundläggande för arbete med hållbar utveckling.

Ett exempel

Vi tror att exemplet Håcksvik och Svenljunga kommun står för mycket stora möjligheter som vi gärna vill arbeta vidare med i förstudien. Detta kan vi göra genom ett möte mellan byinvånare, tjänstemän och politiker. Mötet behöver då präglas av tillit, där vi har klara spelregler och där vi för en stund kan lämna våra roller för att gå in i en ömsesidig dialog. Först då kan vi tillsammans upptäcka nya perspektiv, lösningar och bli verkligt kreativa. Vi kan då också få svar på de viktiga frågorna.

Fokus för workshop

Vi känner väl till historien med konflikterna framför allt kring skolnedläggningen i Håcksvik. Byalaget ser dock denna som en positiv igångsättare för det lokala engagemang som vi nu ser. Vid en workshop läggs tidigare konflikter åt sidan. Det handlar istället om att prova ett arbetssätt för att mötas och tillsammans undersöka hur vi kan samverka för att skapa en hållbar utveckling såväl lokalt som i kommunen som helhet. I detta kan man använda olika utgångspunkter. Leader-kontoret har sett frågor om hållbar utveckling eller service-punkter som angelägna. Ett fokus kan helt enkelt vara de viktiga frågor som kommit upp vid samtalen som: Hur uppstår och behåller man långsiktigt ett lokalt engagemang samtidigt som engagemanget för det politiska systemet stärks och vi ser till helheten? Hur samverkar vi bättre för att skapa en hållbar utveckling både lokalt och i kommunen som helhet?

En inbjudan

Håcksviks byalag är inspirerade av tanken och vill arrangera och bjuda in till ett möte inom ramen för förstudien. För att det ska bli bra behövs ett förmöte för att tydliggöra förhållningssätt med politiker/tjänstemän respektive byinvånare var för sig. Ett möte för politiker och tjänstemän skulle förslagsvis kunna läggas innan ett kommunfullmäktige. Vi behöver också komma fram till ett fokus för det senare gemensamma mötet.

Intresse från forskare

Två forskare från Gothenburg Research Institute (GRI), Handelshögskolan, samt Institutionen för globala studier, Göteborgs universitet har visat stort intresse för förstudien och vill gärna delta vid en workshop. Detta visar att frågorna är angelägna för många och att det är stort behov av mer kunskap inom området. Vi kan också få framtida stöttning av forskare.

Möjligheter

Vi är övertygade om att ett möte genererar mycket viktiga kunskaper och erfarenheter i förstudien. Dessa kan bidra med idéer till kompletterande verktyg till kommunens pågående arbete med ÖP, skolutveckling, invandring och näringslivsutveckling och hur kommunen mer uppfattas som en helhet genom mer samverkan inom organisationen. Det kan också bidra till att roller som politiker och tjänstemän stärks och blir tydligare. Det kan också ge idéer till hur man ökar deltagandet i centralorten Svenljunga.

Miriam Sannum
070-855 30 32
miriam.sannum@sv.se

Peter Nolbrant
076-811 46 07
nolbrant@telia.com

